

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Загальна теорія перекладу»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Тип і назва освітньої програми	ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	кількість кредитів ЄКТС – 3, загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16; практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна, англійська
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	<i>викладач:</i> Антонюк Марина, к. філол. н., доцент кафедри германської і української філології <i>e-mail:</i> maryna.antoniuk@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/antonyuk-maryna-anatoliyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Практичний курс першої іноземної мови (англійська), Практичний курс другої іноземної мови (німецька), Сучасна українська літературна мова.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою (англійською та німецькою). ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. <i>фахові:</i> ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

	ФК 13. Здатність здійснювати адекватний письмовий та усний переклад відповідно до чинних нормативних вимог.
Програмні результати навчання	ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
У процесі вивчення дисципліни формуються критичне мислення, міжкультурна компетентність, навички управління часом, гнучкість та адаптивність, навички командної роботи.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Засвоєння здобувачами вищої освіти наукових концепцій і термінологічного апарату, які становлять теоретичне підґрунтя перекладацької діяльності при перекладі з іноземної мови на українську та з української на іноземну.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Переклад: проблема дефініції та типологія. Тема 2. Український переклад і його націєтворча роль. Тема 3. Фонетичний аспект перекладу. Тема 4. Граматичний аспект перекладу. Тема 5. Лексичний аспект перекладу. Тема 6. Проблема лакун і реалій у перекладознавстві. Тема 7. Художній переклад. Тема 8. Повний, анотаційний, реферативний типи перекладу.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль), інтерактивні методи (дискусії, воркшопи), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал.
- щодо академічної доброчесності	Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist

- щодо відвідування занять	Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) дозволяються для освітнього компонента, який здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого семестру (1 курсу), та проводяться до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом і робочим навчальним планом відповідної освітньо-професійної програми передбачено його вивчення. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenne_pro_poryadok_vyznannya_rezultativ_navchannya_nabytykh_u_neformalnyi_ta_informalnyi_osviti_zdobuvachami_vishchoyi_osviti_poltavskogo_derzhavnoho_agrarnogo_universytetu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenne_pro_oskarchennya_rezultativ_ociniuvannya_rezultativ_navchannya_zdobuvachiv_vishchoyi_osviti_v_poltavському_derzhavnomu_agrarnomu_universiteti.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
1. Гудманян А., Сітко А., Єнчева Г. Основи перекладознавства : навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2020. 352 с. 2. Єнчева Г. Теорія і практика перекладу : навчальний посібник для студентів спеціальності 035 «Філологія». Вінниця : Нова Книга, 2023. 296 с. 3. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : підручник. Вінниця : Нова Книга, 2008. 512 с. 4. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства. Харків : ХНУ імені В. Каразіна, 2016. 116 с. 5. Стріха М. Український переклад і перекладачі: між літературою і націтворенням. Київ : Дух і Літера, 2020. 520 с.	
Допоміжні	
1. Mossop, Brian. Revising and Editing for Translators. 4th ed. Routledge, 2020. 302 p. 2. Антонюк М. Проблема редагування перекладів в англomовній науково-практичній літературі. <i>Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика</i> : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 170—174. 3. Антонюк М. Теоретико-дидактичні засади мультимодального аналізу рекламного дискурсу. <i>Вища освіта в контексті глобальних викликів</i> : матеріали 54-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів. Полтава : ПДАУ, 2024. С. 182—184.	

4. Карабан В.І, Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову : навч. посібник. Вінниця : Нова Книга, 2003. 608 с.
5. Матвієнко Л., Антонюк М., Дедухо А. Військова метафора у перекладі. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)). 2025. № 4 (34). С. 143–152. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/23301/23270>. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4\(34\)-143-152](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4(34)-143-152)
6. Радчук В. Держава тлумачів. *Всесвіт*. 2005. № 5–6. С. 173–185. URL: <https://www.vsesvit-journal.com/old/content/view/76/41/>
7. Тагільцева Я. М., Антонюк М. А. Лінгвістичний аналіз англійських композитів українознавчого корпусу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 25(93). С. 68–71.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Collins Online Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/>
2. Dictionary by Merriam-Webster. URL: <https://www.merriam-webster.com>
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : <http://www.slovnky.net>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання тестів	Виконання індивідуального творчого проєкту	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Переклад: проблема дефініції та типологія.	-	2	-	6	8
Тема 2. Український переклад і його націєтворча роль.	3	2	5	5	15
Тема 3. Фонетичний аспект перекладу.	3	2	-	6	11
Тема 4. Граматичний аспект перекладу.	3	2	-	6	11
Тема 5. Лексичний аспект перекладу.	3	2	-	5	10
Тема 6. Проблема лакун і реалій у перекладознавстві.	3	2	5	5	15
Тема 7. Художній переклад.	3	2	5	5	15
Тема 8. Повний, анотаційний, реферативний типи перекладу.	3	2	5	5	15
Разом	21	16	20	43	100

**Шкала та критерії оцінювання виконання завдань
на практичних заняттях**

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач вільно орієнтується у сучасних теоріях перекладу, пояснює проблеми перекладознавства в контексті філології. Наводить приклади й демонструє критичне мислення. Вибір методів чітко відповідає завданню, аргументація логічна й переконлива. Студент активно застосовує сучасні технології, демонструє вміння інтегрувати їх у роботу. Точно добирає еквіваленти, демонструє розуміння системних відмінностей між мовами. Демонструє високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
2	Здобувач має загальне розуміння основних теорій, правильно пояснює більшість понять, але без глибокого аналізу. Методи підібрано загалом правильно, але обґрунтування частково неповне. Використовує цифрові інструменти коректно, але без системності або творчого підходу. Переважно правильно визначає відповідники, але трапляються незначні неточності. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
1	Здобувач вищої освіти має фрагментарні знання, пояснення поверхові або неточні. Вибір методів частково або випадково відповідає меті, аргументи нечіткі. Застосовує лише базові інструменти перекладу, переважно з помилками. Є значні лексичні або структурні помилки у доборі еквівалентів. Демонструє задовільний рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
0	Здобувач вищої освіти не виявляє розуміння теоретичних основ перекладу. Не використовує жодних цифрових засобів чи інноваційних методів. Аналіз відсутній або повністю неправильний. Переклад невідповідний, спотворює зміст оригіналу.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувач правильно відповідає на всі або більшість запитань; чітко розрізняє перекладацькі школи, теоретичні підходи й ключові поняття (еквівалентність, адекватність, трансформація тощо). Точно визначає функцію та значення мовних одиниць (лексичних, граматичних, стилістичних) у процесі перекладу.
1	Здобувач вищої освіти має часткові знання — правильні відповіді переважають, але є окремі неточності або плутанина у визначеннях. Частково правильно ідентифікує мовні одиниці; іноді допускає помилки в аналізі.
0	Відповіді здобувача неправильні або демонструють відсутність розуміння основних теоретичних положень.

**Шкала та критерії оцінювання виконання
індивідуального творчого проєкту**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Проект демонструє глибоке розуміння теоретичних концепцій; використано релевантні перекладознавчі підходи, наведено власні

	висновки. Методи обрано точно відповідно до мети проєкту, застосовано послідовно й обґрунтовано. Використано сучасні перекладацькі технології (CAT-tools, корпуси тощо); продемонстровано творчий і професійний підхід. Робота демонструє вміння інтегрувати різні підходи (лінгвістичний, когнітивний, комунікативний, культурологічний); аналіз глибокий і системний. Переклад оригінальний, адекватний, демонструє стильову гнучкість і професійну аргументацію. Демонструє високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
4	Здобувач має чітке знання основних теорій і понять, аргументація логічна, але бракує глибини аналізу. Правильно визначає більшість явищ, але не завжди глибоко їх аналізує. Якісний переклад із незначними стилістичними неточностями; аргументація логічна. Застосовано цифрові інструменти коректно, але без повного розкриття їхнього потенціалу. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
3	Здобувач демонструє загальне розуміння теорії, але без аналітичної інтерпретації. Є спроба використати методологію, однак не завжди з розумінням логіки. Використання цифрових інструментів перекладу обмежене або технічно правильне, але без глибокого аналізу. Демонструє середній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
2	Теоретичні засади згадані поверхово або частково неправильні. Методи зазначено формально, без аргументації. Є згадки про інструменти, проте вони не впливають на результат. Є аналіз окремих мовних одиниць, але з помилками або без аргументів. Демонструє низький рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
1	Продемонстровано мінімальне знання теорії; відсутні посилання на наукові підходи. Вибір методів випадковий або невідповідний завданню. Формальне або поверхове використання наукового підходу. Є аналіз окремих одиниць, але з помилками або без аргументів. Демонструє частково сформовані компетентності та досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 – 6	Здобувач виявляє глибоке розуміння ключових теоретичних проблем перекладу, точно посилається на провідні концепції й авторів, демонструє аналітичне мислення. Вибір методів повністю відповідає меті роботи, застосування послідовне, аргументоване, із прикладами. Аналіз побудовано на комплексному використанні кількох підходів (лінгвістичного, когнітивного, культурологічного тощо); зроблено обґрунтовані висновки. Демонструє високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
4	Здобувач добре орієнтується у сучасних теоріях перекладу, але аналіз обмежений переказом без власних узагальнень. Методи підібрано правильно, але частково формально або без глибокого обґрунтування. Використовує цифрові інструменти коректно, але без повної інтеграції в аналітичну частину. Переважно правильні відповідники, але з поодинокими неточностями. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
3	Здобувач демонструє правильне знання базових понять, проте подане у вигляді опису без зв'язку з практикою. Є спроба використати методи, але опис поверховий, без пояснення їхньої доцільності. Обмежене

	використання цифрових джерел або лише опис їхнього застосування без аналізу. Демонструє середній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
2	Знання здобувача поверхові, спостерігаються помилки у трактуванні термінів або відсутність логіки в поясненні. Методи зазначено, проте застосування випадкове або помилкове. Використання цифрових інструментів несистемне, без усвідомлення функцій інструментів. Демонструє низький рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
1	Здобувач демонструє лише фрагментарні або неточні знання, без розуміння теоретичних основ перекладу. Вибір методів не узгоджено з темою, аналіз відсутній. Поверхове згадування цифрових засобів без реального застосування. Демонструє частково сформовані компетентності та досягнення програмних результатів навчання.